

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te Destelbergen

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	21841
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Marleen VERNIERS
adres		Dendermondesteenweg 462 - 9070 DESTELBERGEN
telefoon		09-228.49.87
fax		09-229.26.57
e-mail		gbdes@telenet.be
website/URL		gbdes.be
	Bestuur van de instelling	975847 - Gemeentebestuur van Destelbergen te DESTELBERGEN
adres		Dendermondesteenweg 430 - 9070 DESTELBERGEN
	Scholengemeenschap	121426 - REINAERT te LOCHRISTI
adres		Schoolstraat 18 - 9080 LOCHRISTI
	CLB	115014 - Vrij CLB Regio Gent te GENT
adres		Holstraat 95 - 9000 GENT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	30/01/2012,31/01/2012,01/02/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/02/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	14/02/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Vera Pollier
	Teamleden	Yves Van Moorleghe
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke **basisschool** is gelegen langs de drukke hoofdstraat in het centrum van Destelbergen. Eens binnen het schooldomein heerst er echter een rustige sfeer. De gerenoveerde gebouwen zijn vlot toegankelijk. Het vrij jonge leerkrachtenteam woont in de omgeving. De school rekruteert vooral kinderen uit de gemeente maar kent de laatste jaren **een stijging** vanuit de Gentse rand. De populatie vertoont een sociale mix.

De leerkrachten in **de kleuterafdeling** gebruiken allen het recent door de koepel uitgegeven doelenboek. Bij het opmaken van hun planning, refereren ze naar de **leerplandoelen**. Aangezien zij vooral thematisch werken zijn de leergebieden **Nederlands en wereldoriëntatie** volledig geïntegreerd in het onderwijsaanbod.

De kleuters worden aangemoedigd om in correct **Standaardnederlands** te spreken. Luisteren en spreken komen zowel in gerichte spreekoefeningen als occasioneel aan bod. Er is veel aandacht voor ontluikende geletterdheid. De kleuters krijgen kansen om de schrijfmotoriek te ontwikkelen. In elke klas is voldoende didactisch materiaal en zijn aangepaste spellen voorhanden. De leerkrachten hechten veel belang aan boekpromotie en leesmotivatie. De anderstalige kleuters kunnen de nieuw te verwerven woorden vooraf oefenen in een leesmapje. De vorderingen van de kleuters worden via observaties en testen opgevolgd.

Voor hun aanbod van thema's binnen **wereldoriëntatie** registreren de leerkrachten **digitaal de leerplandoelen** en hebben er zo zicht op hoe dikwijls de doelen al dan niet geselecteerd werden. Deze werkwijze maakt het mogelijk om **hun aanbod bij te sturen**. Door de vooraf volledig ingevulde jaarplanning, gaan zij echter minder in op de interesses en de inbreng van de kleuters.

Alle domeinen binnen het leergebied wereldoriëntatie komen aan bod. De uitwerking ervan getuigt van een **werkelijkheidsgericte benadering** en geeft kansen aan **een brede ontwikkeling**. De leraren leven de afspraken om de tijdsaders gradueel aan te bieden na.

Er is een sterke aandacht voor verscheidene **educaties**. Milieu- en gezondheidseducatie en mondiale vorming worden steeds benadrukt. De thema's verzekeren een **horizontale samenhang** met andere leergebieden zoals muzische vorming, Nederlands en wiskunde. Het lopende thema is zichtbaar in alle klassen waar de leerkrachten een leerrijke en uitdagende omgeving creëren. **De hoeken** worden naargelang het thema verrijkt met aangepaste materialen. Door fiches voor weerkerende momenten en voor speel- en leerhoeken gradueel uit te werken en hoofddoelen te selecteren bij activiteiten, kan deze werking geoptimaliseerd worden.

In de **lagere afdeling** wijzen het evenwichtige onderwijsleeraanbod, het onderwijskundig handelen van de leraren en bepaalde toets- en testresultaten op een vrij degelijke leerplanrealisatie van **Nederlands**.

Met uitzondering van het eerste leerjaar volgen de leerkrachten in de lagere afdeling eenzelfde onderwijsleerpakket voor het legebied Nederlands. Versterkend en/of aanvullend voegen alle titularissen nog inhouden en oefeningen toe. **Alle domeinen** van het legebied **komen aan bod** en worden **geëvalueerd en gerapporteerd**. Meermaals worden de activiteiten spreken, luisteren en lezen legebiedoverschrijdend aangeboden wat ten goede komt aan de horizontale samenhang. De school hecht belang aan leesbevordering.

Wat **wereldoriëntatie** betreft, krijgen de leerlingen voldoende kansen om kennis over en inzicht in zichzelf, in hun omgeving en in hun relatie tot die omgeving te verwerven. Het **leerplangerichte onderwijsleeraanbod, de gevarieerde werkvormen en resultaten** van toetsen tonen aan dat de leerplandoelen voldoende worden bereikt. De thema's worden echter weinig vanuit verschillende invalshoeken uitgewerkt. De gradatie in en het gebruik **van de referentiekaders van 'tijd' en 'ruimte'** is voor verbetering vatbaar. Het

team evalueert –en rapporteert- vrij eenzijdig kennis dit ten nadele van de vaardigheden en attitudes.

Elk jaar krijgen de teamleden kansen om zich **professioneel te bekwamen**. De studiedagen, al dan niet geleid door de pedagogische begeleiding, worden door alle teamleden bijgewoond. Leerkrachten worden gestimuleerd om **individuele nascholingen** te volgen. De school heeft voldoende **pedagogisch-didactische naslagwerken**. Niet alle teamleden hebben echter de weg gevonden om zichzelf daarmee verder te bekwamen. Ook **het leren van en met elkaar** door beroep te doen op de aanwezige expertise van de leerkrachten in de eigen school of in de scholengemeenschap, is geen verworvenheid. Verder zou een gedegen sterkte-zwakteanalyse, die leidt tot het vooropstellen van prioriteiten en die dient als uitgangspunt voor **een planning van de nascholingen** op korte en lange termijn, het rendement en de gezamenlijke doelgerichtheid zeker ten goede komen.

De school **evalueert** of en in welke mate de leerlingen de gestelde leerdoelen bereiken. Zij doet dit enerzijds vanuit **een zorgvisie** anderzijds vanuit een **verantwoordingsvisie**. In de **kleuterafdeling** gebeurt dit hoofdzakelijk vanuit occasionele en/of gerichte **observaties**. Testen dienen hoofdzakelijk om de bevindingen van de kleuteronderwijzers te staven. In de **lagere afdeling** registreren de leerkrachten de vorderingen van de leerlingen vanuit **toetsen en testen**. Bij genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem en eindtoetsen die aangeboden worden door de koepel, scoren de leerlingen rond de referentiegroep. Op een uitzondering na halen alle leerlingen het getuigschrift basisonderwijs en de resultaten in het vervolgonderwijs zijn bevredigend.

Ook het **welbevinden en de betrokkenheid** van de kinderen worden doorheen de schoolloopbaan gevolgd. Regelmatig zijn de evaluaties onderwerp van kindbesprekingen. Leerlingen die dreigen af te vallen kunnen rekenen op aangepaste zorg. **Zelfevaluatie** van de leerlingen, die leidt tot het zelf in handen nemen van het eigen onderwijstraject, heeft nog groeikansen.

De directeur leidt als gedreven **manager** de school. Ze voert een **open beleid** en streeft ernaar om via inspraak en overleg de visie van de school levendiger te maken. Via werkgroepen is het team betrokken bij de praktische organisatie van verscheidene evenementen. De directie volgt haar teamleden via **klasbezoeken en functioneringsgesprekken**. De wederzijdse positieve feedback en het spreekwoordelijke schouderklopje horen hierbij. Zowel de onderwijskwaliteit als het 'zich goed voelen' op school blijft topprioriteit. Daarvoor hield de school in het verleden een zelfevaluatie en onderzoekt ze regelmatig de betrokkenheid en het welbevinden van de kinderen. De invloed en ondersteuning van de scholengemeenschap op het beleid is groeiende.

De kindgerichte benadering in de school is duidelijk merkbaar. We zien deze weerspiegeld in de concrete plannen betreffende het oprichten van **een leerlingenraad**. De leerkrachten tonen **een aanmoedigende begeleidingsstijl**. De doorlichting leert dat deze basisschool **voldoende inspanningen** doet om de leerplandoelen Nederlands en wereldoriëntatie na te streven en die op het einde van de lagere afdeling voldoende te bereiken. Rekening houdend met de **inzet** en de **vernieuwingsbereidheid** van de leerkrachten geeft het inspectieteam een **gunstig advies** voor verdere erkenning.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Logistiek
Welzijn
Gezondheid en hygiëne
Milieu
Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De leerkrachten plannen **doelgericht talige activiteiten** in hun aanbod.
- Door het digitaal registreren van de **leerplandoelen** is duidelijk af te leiden welke veelvuldig en welke niet of minder aan bod kwamen.

- Voor de weerkerende momenten en de speelleerhoeken werkten de kleuteronderwijzers voor de eigen leeftijdsgroep fiches uit. Daarop halen zij alle mogelijk aan te bieden doelen aan. Deze zijn naar inhoud niet gradueel opgebouwd en niet op elkaar afgestemd. In de planningen worden uit deze doelen geen dominante doelen geselecteerd.
- De kleuteronderwijzers **ondersteunen de actieve en passieve taalontwikkeling** onder andere bij het onthaal, de waarnemingen en andere activiteiten doorheen de dag. Daarbij hebben ze aandacht voor de uitspraak en het degelijk benoemen van vaak voorkomende begrippen.
- De meeste leerkrachten creëren een **taalstimulerende omgeving** en gebruiken een verzorgd Standaardnederlands. Er zijn pictogrammen om hoeken aan te duiden of om bepaalde handelingen schematisch in beeld te brengen. In sommige hoeken is echter niet duidelijk welke (talige)doelstellingen er precies nagestreefd worden.
- De **mondelijke taalvaardigheid** wordt frequent aangemoedigd. Talige activiteiten, articulatiespelletjes, rijmwoorden zoeken, ... worden in elk belangstellingscentrum aangeboden.
- Er is aandacht voor **spreekdurf en luisterbereidheid** door zich niet uitsluitend te richten op de vorm maar vooral op de inhoud van de boodschap van de kleuters. De klaspop, de verteltafel, het verjaardagsboek, het heen- en weerschriftje, ... zijn enkele initiatieven die frequent voorkomen. De leerkrachten integreren sociale vaardigheden en besteden aandacht aan het verwoorden van gevoelens aan de hand van maskers. Meermaals maken de titularissen zelf boeken met recente foto's van klasactiviteiten om het actief taalgebruik uit te lokken.
- Het team hecht belang aan **leesbevordering en leesmotivatie**. In elke klas is een boekenhoek die regelmatig uitgebreid wordt in functie van het lopende thema. Er is een aanbod van leesboeken, kijkboeken en digitale prentenboeken.
- De **doeltreffendheid** van het taalaanbod evalueren de teamleden via gerichte observatie. Onder andere de begrippenlijsten dienen hiervoor als referentie. De criteria hierbij verschillen echter van klas tot klas.
- Voor **anderstalige en/of taalzwakkere kleuters** voorzien de leerkrachten taalmapjes waarbij de woordenschat van het komende thema –met ondersteuning van afbeeldingen of pictogrammen- preventief aangeboden wordt. De zorgleerkracht biedt ondersteuning waar nodig is.
- Aan de hand van een schoolrijpheidstest wordt onder andere **de taalontwikkeling** van de oudste kleuters geëvalueerd. Eventueel wordt een tweede test afgenomen. Vrijwel alle kleuters stromen door naar het eerste leerjaar en halen bevredigende resultaten.
- In alle klassen bieden de titularissen **voorbereidend schrijven** aan. Bij het ontluikend schrijven bij jongste kleuters heeft de leerkracht aandacht voor de grof- en de fijnmotorische bewegingen met allerlei materialen. De oudere kleuters oefenen specifieke vingervaardigheden en ritmische bewegingen en de schrijfrichting om te komen tot het besef dat schrift een expressie- en communicatiemiddel is.
- Met het oog op de voorbereiding naar het eerste leerjaar werken de leerkrachten activiteiten rond **auditieve en visuele analyse** uit. Meermaals worden daarbij werkblaadjes aangereikt. Het gericht en gedifferentieerd aanbieden van dergelijke werkblaadjes, uitgaande van observaties of vaststellingen, is geen verworvenheid. De leerkrachten beschikken over voldoende didactisch materiaal in de schrijfhoek (letterdozen, letterstickers, stempels, ...) om de ontluikende geletterdheid te stimuleren.
- De school staat open voor **ontwikkeling** van haar praktijk. Binnen het GOK-beleid is de aanpak van taalvaardigheid een weerkerend aandachtspunt. Het verder uitwerken van de verteltassen is een initiatief dat momenteel loopt.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Alle teamleden plannen hun activiteiten **doelgericht** aan de hand van het doelenboek dat aangeboden wordt door de koepel. Ze beschikken tevens over een jaarplanning waarin alle thema's gepland staan. Deze planning wordt elk jaar doorgegeven om eventuele overlappingen te vermijden.
- Enerzijds is de inbreng van de kleuters bij de keuze van een thema of bij het bepalen van de inhoud en de uitwerking eerder miniem. Anderzijds worden de kleuters –en hun ouders- betrokken doordat ze materialen en boeken van thuis kunnen meebrengen. De leerkrachten informeren de ouders daarvoor via een infoblaadje
- De uitgewerkte documenten voor **wekerende momenten en speel-leerhoeken** bevatten ook leerplandoelen wereldoriëntatie. Welke doelen bij welk thema in elke hoek hoofdzakelijk nagestreefd worden, is niet duidelijk. Ook een mogelijke gradatie is niet opgenomen.
- **De tijdsaders**, vooral voorkomend in de kalenders, zijn in alle klassen voldoende uitgewerkt.
- De kleuters krijgen ruim kansen om **de werkelijkheid** te ervaren, vast te stellen en zich te uiten. De leerkrachten hebben daarbij aandacht om zoveel mogelijk zintuigen aan te spreken. Meerdere uitstappen worden in elke klas gepland. Experts worden uitgenodigd in de klas.
- In de meeste klassen kunnen de kleuters **exploreren en experimenteren** in de themahoek, aan de ontdektafel, ... met allerlei aangeboden materialen.
- Het team zorgt voor degelijke **milieu- en gezondheidseducatie**. Kleuters mogen doorheen de dag water drinken. Als MOS-school werkt elke klas rond milieu. De kleuters worden warm gemaakt om het afval te sorteren. De kleuters leren daadwerkelijk omgaan met de natuur en krijgen (verzorgende) taken bij de kippen, in de moestuin, op het kabouterpad, ...
- Alle leraren besteden ruim aandacht aan **verkeerseducatie en mondiale vorming**.
- **De klasinrichting** is overal aangepast aan het lopende belangstellingscentrum. De hoeken zijn verrijkt in functie van het thema, de boekenhoek werd uitgebreid, er is een thematafel, ...
- **De horizontale samenhang** met de leergebieden Nederlands, wiskunde en muzische vorming is in alle klassen verzekerd.
- De **doeltreffendheid** van het leergebied wordt niet breed nagegaan. Of de kleuter competentier is geworden in de wereld van de natuur, technologie, mens, maatschappij, tijd en ruimte, is voor de meeste leerkrachten nog een onderzoeksvraag.
- Alle leerkrachten hebben **een ontwikkelingsgerichte houding** tegenover het leergebied. Meerdere teamleden volgden nascholingen en vernieuwingen worden in de praktijk opgenomen.
- In de klassen wordt het koek- en plasmoment geïntegreerd in de dagelijkse activiteiten. Dikwijls is dit een activiteit waar heel wat kleuters als 'wachtenden' de tijd doorbrengen. Hierbij rijst de vraag of **de onderwijstijd** wel effectief wordt ingevuld.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De lessen Nederlands worden **doelgericht** gepland. De leerkrachten baseren zich volgens eigen aanvoelen op een onderwijsleerpakket waarbij ze erop vertrouwen dat alle leerplandoelen aangeboden worden. Waar zij het nodig achten, vullen ze de leerstofonderdelen aan met (of vervangen ze door) eigen materialen.
- Alle domeinen, inclusief het onderdeel schrift, krijgen aandacht. Toch is de intensiteit waarbij de domeinen aan bod komen sterk wisselend. Tussen duo-partners zijn duidelijke afspraken gemaakt en is er regelmatig overleg.
- Er lopen een aantal **specifieke initiatieven rond lezen**. De school volgt het technisch lezen op onder andere via testen met AVI-scores. Vanaf de bovenbouw halen –op een uitzondering na– alle leerlingen het gewenste resultaat. Voor technisch lezen organiseert de school niveaulezen in de eerste graad en peer-tutoring tussen klassen uit de onderbouw en de bovenbouw. Daarbij is aandacht voor een inhoudelijke uitbreiding naar begrijpend lezen.
- Er is ruime aandacht voor **boekenpromotie en leesplezier**. In een aantal klassen wordt regelmatig voorgelezen. Elke klas beschikt over een vrij uitgebreide klasbibliotheek. Regelmatig bezoeken de leerlingen de gemeentelijke bibliotheek. De school gaat ook dikwijls in op het culturele aanbod van de gemeentelijke bibliotheek.
- Binnen het domein **schrift** worden schrijftechnische -, schrijfstrategische - en spellingvaardigheden ingeoeffend. In de laagste klassen wordt het aanvankelijke schrijven systematisch ingeoeffend. De hogere klassen integreren het voortgezette schrijven doorheen alle leergebieden. Binnen de lessen stellen kunnen de leerlingen creatief schrijven. De meeste leerkrachten hechten belang aan de communicatieve functie van schrijven. Ook het functionele schrijven wordt geoefend.
- De teamleden zorgen ervoor dat verschillende vormen van **spreeken** meermaals aan bod komen. **Poëzie leeft doorheen de hele school** en komt zowel in de lessen Nederlands als in de muzische vorming aan bod.
- Binnen **taalbeschouwing** is voldoende evenwicht tussen taalgebruik en taalsystematiek. De vernieuwingen binnen het leerplan zijn in alle klassen geïmplementeerd.
- De kinderen kunnen rekenen op **ondersteuning** al dan niet met hulp van de zorgleerkrachten. Algoritmen, heuristieken en syntheseplaten uit de methode zijn echter niet overal duidelijk zichtbaar.
- Alle domeinen binnen het leergebied worden geëvalueerd waardoor de leerkrachten ook **de doeltreffendheid** van hun activiteiten nagaan. De leerboeken en schriften zijn voldoende nagezien. Zelfevaluatie door de leerlingen wordt sporadisch ingelast. Partnerevaluatie aan de hand van vooraf bepaalde criteria en nabespreking van presentaties, gedichten en spreekbeurten is een eerste waardevolle stap.
- Door de methodegebonden toetsen -eventueel aangevuld met eigen toetsen- aan te reiken, gaat het team na of de leerplandoelen bereikt worden. De resultaten van deze toetsen en de uitslagen van de genormeerde testen voor lezen en spelling situeren zich rond de resultaten van de referentiegroep. Het leerlingvolgsysteem focust vrij eenzijdig op lezen en spelling.
- Het team gebruikt bij de communicatie een correct **Standaardnederlands**.
- Het team staat open voor verdere **ontwikkeling** binnen het leergebied. Binnen het GOK-beleid werkt het team verder aan het thema taalvaardigheid. Ook de evaluatie en de daaraan gekoppelde rapportering zullen in de toekomst uitgediept worden.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Op schoolniveau treffen we een variatie aan activiteiten waarbij thema's en inhoud worden afgestemd op de leerplannen. Recent voerde de school een onderwijsleerpakket in. Doorheen de leerjaren stellen we een verscheidenheid vast in de concrete uitwerking op klasniveau.
- Hoewel leerplannen geraadpleegd worden, is het niet zo dat er **doelgericht** gewerkt wordt vanuit de leerplannen. De teamleden kruisen de leerplandoelen aan. Deze vooral **verantwoordingsgerichte aanpak** wordt door de leerkrachten aangewend om hiaten op te sporen en het aanbod bij te sturen.
- De leerkrachten werken aan **een brede invulling** van het leergebied: in de meeste praktijken komen alle domeinen evenwichtig aan bod. Het geïntegreerd aanbieden van de domeinen binnen wereldoriëntatie, zoals de visie van het gevolgde leerplan voorschrijft, gebeurt zeer verscheiden.
- Er zijn ook voorbeelden van efficiënt leergebiedoverschrijdend werken met onder andere Nederlands, en muzische vorming. Een aantal leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT, leren leren en sociale vaardigheden komt meermaals aan bod.
- De school neemt een aantal specifieke initiatieven om de vernieuwde leerplandoelen van techniek meer aan bod te laten komen zoals onder meer de techniekdozen. In welke –bestaande- thema's deze echter geïntegreerd aan bod kunnen komen, is niet altijd duidelijk.
- De school heeft aandacht voor brede vorming. **Verkeerseducatie** krijgt ruim aandacht. De leerkrachten gebruiken een apart onderwijsleerpakket in samenwerking met de gemeente, maar fietstochten en wandelingen geven ook aanleiding tot verkeerseducatie.
- **Gezondheidseducatie en milieueducatie** wordt projectmatig en doorheen het hele schooljaar aangepakt. Ook tussendoor worden de kinderen in deze MOS-school op gezonde tussendoortjes, afval sorteren, water drinken, ... gewezen.
- Lovenswaardig zijn de talrijke initiatieven rond **mondiale vorming**. Specifieke lesjes, projecten en zelfs een onderdompeling in de Baobab-klas, zorgen ervoor dat de kinderen inzicht krijgen in en respect hebben voor de verschillende culturen. Ook de titel 'Fair-trade-school' wordt in alle klassen in eer gehouden.
- Er is een **werkelijkheidsgerichte** benadering. Verscheidene uitstappen veraf en dichterbij, 'experten' en materialen in de klas en het gebruik van educatieve software en mogelijke informatie op het internet, illustreren de realiteit bij de leerstof.
- De kinderen krijgen de kans om doorheen de lagere school driemaal meerdaagse extra-muros activiteiten te beleven. De te bereiken leerplandoelen of eindtermen voor wereldoriëntatie, muzische vorming, Nederlands, wiskunde en sociale vaardigheden worden hierbij als uitgangspunt aangewend. De leerkrachten bereiden deze meerdaags uitstappen voor, maar beschikken niet over een evaluatie zoals wettelijk bepaald is.
- Kinderen worden betrokken bij de thema's door materiaal mee te nemen van thuis en door mee te brainstormen rond inhoud. Samen met de kinderen een (les)doel vooraf bepalen en dit nadien gezamenlijk evalueren, is nog geen verworvenheid.
- Uit gesprekken en observatie blijkt dat actieve en **coöperatieve werk- en groeperingsvormen** mogelijk zijn. Sommige leraren organiseren hun werkvormen zeer flexibel en functioneel. Dit is echter niet overal duidelijk uit de analyse van voorbereidings- en/of planningsdocumenten.
- Om de leerlingen **ondersteuning** te bieden bij de verwerking van het thema, leveren de leerkrachten inspanningen om het **thema zichtbaar** te maken in het klasbeeld. Er zijn echter verschillen tussen klassen naar aanwezigheid van **tijds- en ruimtekaders**.

Deze zijn niet overal geactualiseerd of verrijkt met informatie uit lopende thema's of projecten. Vooral de ruimtekaders ontbreken of zijn niet zichtbaar. Bij analyse van de koepelgebonden toetsen blijken de domeinen techniek en ruimte iets minder sterk.

- De mate en diepgang waarin **actualiteit** de klas binnenstroomt, is sterk verschillend van leerkracht tot leerkracht. Slechts sporadisch koppelen leerkrachten actuele gebeurtenissen aan de tijd- en ruimtekaders.
- De evaluatie en dus het nagaan van de **doeltreffendheid** van het leergebied, heeft groeikansen. Sommige leerkrachten slagen erin om ook inzichten en vaardigheden mee op te nemen in de evaluatie. De rapportering voor dit leergebied is zeer summier en beperkt zich tot een algemene cijferquotatie met nadruk op kennis. De school gaat hierbij onvoldoende na of de leerplandoelen uiteindelijk bereikt werken.
- De school heeft oog voor **ontwikkeling** van het leergebied. Aangezien wereldoriëntatie dit schooljaar prioriteit is, checken alle leerkrachten hun aanbod. Of ook de visie van het leerplan gevolgd wordt en of dat aanbod ook daadwerkelijk bereikt wordt door de meerderheid van de leerlingen, dient nog verder uitgewerkt te worden.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De deskundigheidbevordering van de personeelsleden wordt minder **doelgericht** uitgewerkt. De school beschikt over een nascholingsplan dat bestaat uit een opsomming van de gekozen vormingen. Zowel teamgebonden als individuele nascholingen zijn daarin opgenomen.
- Alle teamleden laten zich **ondersteunen** en kunnen vormingen kiezen naar eigen goeddunken. De lopende prioriteiten kunnen hierbij, maar moeten niet speciaal gevolgd worden. Deze persoonlijke nascholingsprioriteiten worden vooral door de leerkrachten zelf ingevuld vanuit eigen interesse of het intuïtief aanvoelen van eigen verbeterpunten.
- De vernieuwde leerplannen Nederlands, Frans en wereldoriëntatie werden in het totale team, met ondersteuning van de pedagogische begeleiding, besproken.
- De school beschikt over **vakliteratuur** die vrijblijvend geraadpleegd kan worden. Het is echter nog niet de gewoonte dat de teamleden deze werken doornemen als vorm van zelfstudie.
- **Interne professionalisering** door gebruik te maken van de aanwezige expertise, komt sporadisch voor. Hospiteren bij elkaar, uitwisseling van leerkrachten, ... is niet structureel uitgewerkt en gebeurt informeel. De samenkomst van de parallelklassen binnen de scholengemeenschap werkt deskundigheidsbevorderend en wordt sterk gewaardeerd. Dit verhoogt de betrokkenheid van de leerkrachten.
- De school doet pogingen om de opgedane ervaringen uit nascholingen vooral op personeelsvergaderingen aan elkaar door te geven. Het systematisch leren van elkaar aan de hand van specifieke methodieken kan echter meer aandacht krijgen. Of de

gevolgde nascholingen ook **doeltreffend** waren en in de klaspraktijk geïntegreerd kunnen worden, is niet altijd duidelijk.

- De werkgroepen buigen zich vooral over organisatorische problemen. Onderwerpen gericht op het leerproces worden minder besproken.
- Alle leerkrachten zijn bereid om zich verder te professionaliseren. Daarbij zijn velen vragende partij naar praktische nascholingen en interne overleg- en intervisiemomenten.
- Een meer **ontwikkelingsgerichte aanpak** van de professionalisering, gebaseerd op een degelijke planning op korte en langere termijn, uitgaande van gezamenlijk gekozen haalbare schoolprioriteiten en gericht op duidelijk geformuleerde doelstellingen kan de deskundigheid van het team continue verhogen.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Alle leerkrachten gaan meermaals na in welke mate de leerlingen de gestelde leerdoelen bereiken. Zij doen dit enerzijds vanuit een **zorgvisie** waarbij eventuele tekorten gedetecteerd kunnen worden, anderzijds vanuit een **verantwoordingsvisie** waarbij ze aantonen welke leerplandoelen effectief aan bod komen. Het evaluatie-instrumentarium vertegenwoordigt niet de vooraf geselecteerde prioritaire leerplandoelen.
- De meeste kleuteronderwijzers **observeren** en noteren in vlugge notities doorheen de dag het gedrag en de ontwikkeling van de kleuters. In de evaluatiemap houden de leerkrachten screenings rond welbevinden, betrokkenheid, competenties en gedrag bij. Lijsten met begrippen en vaardigheden, associatieoefeningen, puzzels leggen, bepaalde vaardigheden zoals knippen en scheuren, ... zijn dan weer uitgangspunt voor meer gerichte observaties op korte termijn.
- De leerkrachten van de lagere afdeling gaan na of hun onderwijs ook **doeltreffend** is. Ze evalueren aan de hand van **methodegebonden en eigen toetsen** of de leerinhoud al dan niet verworven is. Meermaals maken ze foutenanalyses die een gepaste remediëring of herhaling bespoedigen.
- Een **schoolrijpheidstest** wordt van de oudste kleuters afgenomen om – indien nodig – het onderwijsaanbod bij te sturen zodat de overgang naar het eerste leerjaar zo goed als mogelijk kan verlopen.
- In de lagere afdeling worden **genormeerde tests** voor technisch lezen, spelling en wiskunde tweemaal per jaar afgenomen. De leerlingen scoren hierbij bevredigend. Na analyse op kindniveau wordt gerichte ondersteuning ingelast. Analyse op klas- en schoolniveau gebeurt minder waardoor de zelfreflectie op de eigen onderwijspraktijk minder aan de orde komt.
- **Zelfevaluatie**, waarbij leerlingen hun eigen leren en houding onder de loep nemen en zo hun eigen leertraject bewaken en bijsturen, gebeurt sporadisch.
- De leerkrachten **ondersteunen vanuit hun evaluaties de kinderen**. De verzamelde evaluatiegegevens zijn uitgangspunt voor het gesprek met de zorgleerkrachten. Bij zorgenkinderen volgt een MDO waarbij ook het CLB en/of externe zorgverleners aanwezig zijn. Meermaals volgen gerichte initiatieven die opgenomen worden in een individueel handelingsplan.
- Zowel in de lagere- als in de kleuterafdeling bereiden de leerkrachten de **oudercontacten** voor. Daarbij wordt een beeld geschetst van het totale kind.

Verworvenheden en/of moeilijkheden bij leergebieden, alsook de vorderingen op sociaal en emotioneel gebied en het leer- en leefgedrag van het kind worden hierbij in beeld gebracht

- De oudste leerlingen nemen deel aan **externe proeven**, georganiseerd door de koepel. Hierbij scoort de school meestal rond de referentiegroep. De resultaten leiden niet altijd tot het bijsturen van de onderwijspraktijk.
- Uit de **ontwikkelingsgerichte houding** van het team, blijkt een bezorgdheid over het rapport. Een onderzoek naar de eigen evaluatiepraktijk in gang te zetten, dat uitmondt in een gezamenlijke visie op evalueren, wordt minder aangehaald.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school neemt verscheidene initiatieven om tot **een gezamenlijk gedragen visie** te komen en deze verder te ontwikkelen. Uitgangspunt is een vroeger afgenomen zelfevaluatie. Regelmatig wordt de huidige werking (onder andere op een personeelsvergadering) onder de loep genomen.
- De directeur kenmerkt zich als **een goede manager en organisator** binnen de school. De teamleden beschikken over een aantal duidelijke afspraken. Via het digitale prikbord krijgen de leerkrachten dienstmededelingen waarbij afspraken in herinnering gebracht worden of organisatorische items meegedeeld worden. De communicatie tussen de directeur en de teamleden gebeurt vlot.
- Bij **de besluitvorming** hanteert de directeur een democratische leiderschapsstijl waarbij alle teamleden inspraak krijgen in de genomen beslissingen. Op deze wijze wil zij komen tot breed gedragen beslissingen. De schoolwerking is gericht op een menselijke aanpak met het oog op een zo groot mogelijk welbevinden van alle betrokkenen. Op school heerst een grote tevredenheid.
- Geregeld gebeuren formele **klasbezoeken en functioneringsgesprekken** om het leren en presteren van collega's aan te moedigen of bij te sturen. Ook informele klasbezoeken en gesprekken komen frequent voor.
- Nieuwe leerkrachten doorlopen een ondersteunend traject georganiseerd op niveau van de scholengemeenschap. Zij krijgen regelmatig feedback en kunnen ook rekenen op hulp van collega's.
- De school draagt de **interne kwaliteitszorg** hoog in het vaandel.
- **De leerlingenraad** is samengesteld uit telkens twee leerlingen uit de lagere afdeling. Zij hebben inspraak bij de organisatie van projecten en de inrichting van de school.
- Via een enquête polste de school naar **het 'welvoelen' van de leerlingen**. Deze geven aan dat ze graag naar school komen en toch nog tijd over houden voor hobby's en lichaamsbeweging. Sommige kinderen duiden aan dat ze slaapproblemen hebben, faalangstig zijn en soms hoofd- en buikpijn hebben. De school is zoekende om deze problemen verder aan te pakken.
- De communicatie met de ouders en andere externe partners verloopt vlot en ongedwongen.
- De school beschikt niet over een expliciete visie op het talenbeleid. De school neemt al een aantal initiatieven zoals onder meer de taalinitiatie Frans en de acties binnen de peiler taalvaardigheid uit het GOK-plan.
- De school wendt haar GOK-lestijden efficiënt aan. De noden van de leerlingen, in het bijzonder de doelgroepleerlingen, zijn in mindere mate het uitgangspunt voor de acties binnen het GOK-plan. Het schoolteam evalueert regelmatig de acties om, indien nodig, bij te sturen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het leergebied Nederlands krijgt doorheen de totale school een brede invulling.
- De leerplandoelen worden in de kleuterafdeling doelgericht aangeboden.
- De tijdsaders in de kleuterafdeling zijn gradueel opgebouwd.
- De resultaten voor Nederlands in de lagere afdeling zijn bevredigend.
- De aandacht voor en de uitwerking van de mondiale vorming wordt vanuit verschillende domeinen aangepakt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school heeft oog voor de professionalisering en de ondersteuning van het personeel.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De directeur hanteert een democratische leiderschapsstijl die een hoge participatie van de teamleden toelaat.
- Er is een consequente opvolging van gemaakte afspraken en initiatieven.
- Een aantal effecten van het GOK-beleid zijn duidelijk op de werkvloer te zien.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Meer expliciete aandacht hebben voor Nederlandse taalontwikkeling in bijzonder voor spreken en luisteren binnen de planning van de belangstellingcentra in de kleuterafdeling.
- De hoekenfiches gradueel uitwerken en dominante doelen selecteren in de dagelijkse werking.
- De visie van multiperspectiviteit van het leerplan wereldoriëntatie beter implementeren en bewaken doorheen de hele school.
- Bij thema's wereldoriëntatie in de kleuterafdeling meer aandacht besteden aan de inbreng van de kinderen.
- De tijd- en ruimtekaders in de lagere afdeling geleidelijk opbouwen en functioneel aanwenden en zo het groeiend historisch en ruimtelijke besef meer kansen geven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan vanuit een (zelf)evaluatie prioriteiten bepalen en daaraan het nascholingsplan koppelen op korte en lange termijn.
- Een gezamenlijke gedragen visie op evalueren uitwerken die beter aansluit bij de leerplannen en daaraan een vernieuwde rapportering koppelen
- Zelfevaluatie door de leerlingen uitbouwen en hen zo stimuleren om het eigen leertraject te bewaken.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Bewust beperkt houden van het aantal prioriteiten door deze uit te zetten op korte en langere termijn.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Vera Pollier

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: